

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de peccatorum pœnitentia. cap. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

tium labor irritus efficitur, vitemus, & illa faciamus quæ nos cum precamur, voti compotes reddunt. Quoties autem id quod orando poscimus, non euenerit, aut dilatum credamus vt apriori detur tempore, aut non fuisse profuturum si datum esset, aut ne daretur peccata nostra obstitisse. Si vero ex sententia successerit petito, gratias deo agamus neq; quicquam nostris meritis, sed totum eius erga nos benignitati deputemus. De orandi ratione satis dictum fit; nunc vt confidentius ad orandum procedamus, de peccatorum pœnitentia, sine qua omnino placere nõ possumus, tractandũ videt.

¶ De peccatorũ pœnitentia Cap. XI.

Matth. 9.

Pœnitentia nos a peccatorum sordibus emũdat, & pristinae restituit puritati. Vnde leprosus in Euangelio Christum suppliciter adorans, & curari cupiens, morbo liberat. Lepra in scripturis peccatum designat. Peccati ergo lepra domino iubete, ab animo pœnitentis fugatur, vt ibi virtutes inserantur, vnde vitia pullulabant. In huiusce rei figura &

Matth. 8.

paralyticus de lecto surgit, & mulier a sanguinis profuuo curatur, & qui mortui erant reuiuiscunt, & alij multi varijs languoribus grauati eleuantur. Nam quemadmodum hi credendo & pœnitendo corporis consecuti sunt salutem, ita animæ fideles a peccatorum ægritudine per pœnitentiam liberatæ, saluantur. Sic saluatus est

2. Reg. 12.

Dauid, qui de adulteriij homicidijq; crimine, quod commiserat dolens, Peccaui (inquit) domino, & continuo peccatum sibi remissum esse meruit audire. & tunc quidẽ

Psal. 50.

ad altiora se extendens, clamauit, Cor mundum crea in me deus, & spiritum rectũ innoua in visceribus meis, vt impetrata delictorum venia spiritus sancti donũ in ipso reparetur, per quod vitæ quoq; sanctitate possit proficere. Quod aut sceleri veniam impetret pœnitentia, etiam per Ezechielem prophetam dei v̄bis edocemur. Si impius inquit, egerit pœnitentiam ab omnibus

Ezech. 18.

pœtis suis quæ opatus est, & custodierit omnia p̄cepta mea, & fecerit iudicium & iustitiã, vita viuet, & non

morietur. omnium iniquitatū eius quas operatus est ,
 nō recordabor. in iustitia sua quā operatus est , viuet.
 Nunquid voluntatis meæ est mors impij, dicit domi-
 nus deus, & non vt conuertatur a vñs suis & viuat? Et
 iterum; Impietas impij non nocebit ei, in quacunq; die
 conuersus fuerit ab impietate sua. Pœnitentia igitur ni-
 trum est & herba fullonum, quæ non corpora, sed ani-
 mam nitidam reddit, & resina illa Galaad, quæ nō car-
 nis ægritudini, sed mentis medetur vitijs. Mens autem
 post peccatorum purgationem spiritus sancto fauente il-
 luminatur, virtutūque incenditur amore, ita vt ab ijs q̄
 deo displicent penitus expiata, cogitare incipiat quæ
 sint illa, quibus ille plurimum oblectatur, cupiens eidē
 in omnibus obsequi, in omnibus semper fideliter serui-
 re. Hæc est igitur gratia, quæ pœnitentibus datur, si-
 dusque illud luculentum, quod magos, cum regem mū-
 di natum quærerent, præcessit, sed cum in itinere ad He-
 rodem diuertissent, fulgor viæ salutaris index euanu-
 it: vbi vero discessum est ab Herode, rursus idem lu-
 men apprens, illos vsque ad dñm, quem quærebant, p-
 duxit. Ergo diuinæ gratiæ mentem nostram irradiās
 lux, latet & obscuratur, si ad vitia diuertimus: cum au-
 tem ab his per pœnitentiam recedimus, quamprimum
 exoritur, & intelligentiam mundati cordis illustrat,
 vt ad contemplationem cælestium erigatur, cui prius
 terrena tantum curæ erant. Sic & cæcis visus, & sur-
 dis auditus, & vox mutis tribuitur in euangelio: vt q̄
 in tenebris peccati fuerunt, per pœnitentiam illuminē-
 tur: & qui dei præcepta audire nolebant, conuersi etiā
 pficere studeāt: & qui docendi nō ignari, sed otio dedi-
 ti linguam cōpescuerant, iam alios ad capeffendā vir-
 tutem hortādo atq; instruēdo ora resoluāt. Talibus ab
 Apostolo dicit: Eratis aliqñ tenebræ, nūc aut lux in do-
 mino. Vt filij lucis ambulate. Vñ idem pctōrem ad pœ-
 nitentiā sollicitat, dicens: Surge qui dormis & exurge a
 mortuis, & illuminabit te Chřus. Cæterę nisi prorsus
 oīm: quæ turpiter & inique ppetrauimus, nos pœnitue-
 rit, lux ista in nob locū non habebit. Non potest fulge-

Marci. 8.

Populus
Israel.Roboam.
Achab.Iosophat.
Ioram.
Iochan.
Ezechias.
Manasses.
Iosias.

re dies quādiu pars aliqua noctis remanet, nec synce-
rum esse frumentum, donec a minutissimis etiam paleo-
lis & cunctis pulueris micis euentilatū non fuerit. De-
nique veluti cæcus ille, qui nondum satis credulus, vi-
su recepto quasi per caliginem cernebat, videbanturq;
ei homines (vt Marcus ait) tanquam arborum effigies
incedentium, deinde plena fide Christum suscipiens,
iterumq; ab ipso contactus, clare videre cœpit omnia.
Ita nunquam perfecte illuminari poterit, cuius non e-
rit ex omni parte penitentia perfecta, de qua perfecti-
one inferius, quantum dominus nostras quoque tene-
bras illustrare dignabitur, dicemus. Interim reliqua pe-
nitentiæ bona cursim prosequamur. Post mentis illu-
minationem penitentia animi robur viresque suppe-
ditat ad insultus dæmonum reprimendos, carnisq; vi-
randa blandimenta. Anima enim sicut peccatorum vin-
culis irretitur, ita penitentia ope operaque soluitur ac
liberatur, expedita intrat in domum fortis ipsa iā for-
rior. & quæ ante a diabolo ligata fuerat, nunc diabolum
ligat, vasque eius diripit, nihil in se relinquens, quod
ille suum esse possit dicere. Quamdiu autem serua pec-
cati fuit, & domus & vas diaboli erat, postquā peccare
desiit, & quod peccauerat penitendo deleuit, facta ē do-
m^o osonis & vas iustitiæ. atq; ita pualuit aduersarij sui
potentiæ suæ penitentiæ virtute. Ad hæc pcurre veteris in-
strumēti historias, & iuenies hebræū populū, ppter pec-
cata hostili potestati frequēter subiectū, ppter peniteu-
tiā liberatū, ppter pētā victos, ppter penitentiā victoria
positos. Hoc iudicium liber continet, hoc Regū gesta te-
stantur. Sic Rhoboa, ne Aegyptij armis dispderetur,
obtinuit, Sic Achab malū quod capiti suo mox incubi-
tū p prophetā didicerat, distulit ad postores. sic Ioso-
phat Ammonitas Idumęosq; vicit & numero & armis
impar, sic Ioram Assyriosq; obsidione & Iochan eorū-
dem seruitute liberatur. Ob hoc p Ezechia stās ange-
lus domini cōcidit Assyrios. Ob hoc Manasses Babylo-
nio iugo erutus, regno quod amiserat restituitur. Ob
hoc Iosias nō vidit malum, quod vidisset, si delicti eū

Non pœnituisset. Eius pœnitentiæ merito, ne impœnitens quidem populus dei vindictam sensit, quamdiu ille vixit. Quinetiam penitentiæ tanta vis est, vt immutabilis dei mutare posse sententiam videatur. Post dies quadraginta subuertendam Ninuen Ionas a domino iussus prædixerat, & tamen Niniuitis in cilicio, cinere, atq; ieiunijs penitentiam agentibus ignoscitur: & quoniam illi peccandi superbiam in penitendi humilitatem conuerterant, diuinum decretum reuocatur. Nec deum ipsum pudet figulo se comparare, vt in Ieremia legitur, q vas luteum fingens, cum rota corrente forte dissipasset, rursus illud in eandem faciem refecit: & ecce, inquit, sicut lutum in manu figuli, sic vos in manu mea domus Israel. Repente loquar aduersum gentem & aduersum regnum, vt eradicem & destruiam & disperdam illud. Si pœnitentiam egerit gens illa a malo suo, quod locus sum aduersum eam, & ego pœnitentiam agam super malo, quod cogitavi vt facerem ei. & subito loquar de gente & regno, vt ædificem & plantem illud. Attendant principes terræ ista, & si qua regni dispendia patiuntur, non fortunæ imputent, quæ nulla est, sed sibi quod deum offenderunt: & si in integrum restitui cupiunt, penitentiam agant, delinquentes corripiant, iustitiam seruent. Deus irasci desinet, si illi quibus nunc irascitur, correcti, sanctius viuere incipiant; alioq penitus delendi, nisi se corrigant. Id testantur duorum regum diuersi exitus Pharaonis & Nabuchodonosor. Alter toties flagellatus duritiâ cordis non dimisit, ideoq; cum toto exercitu qui ipsum sequebatur, fluctibus obrutus perijt. Alter mente alienatus, vrbeq; eiectus, & cum brutis computatus, quia deum contempserat, inter aduersa animo resipiscens deo se submitit: & pœnitentia ductus, veniam ab eo petit, quo miserante calamitatibus liberatus & in regno fuit receptus. Diuina igitur prouidentia cum pœnitentibus clementer ignoscit, cum in vitio perrinaces diu frustra puniens, iuste postremo disperdit: & quos temporali animaduersione ad emendationem vitæ copellere nequit, eos æternis penis afficiendos cõdenat. Sicut autem deprauatæ mentis obstinatio

Niniuitæ.
Iona. 3.

Ierem. 18.

Pharao.
Nabuchodonosor.

Luca. 13.

Apoca. 22.

sua grauitate hominem in abyssum deprimit ac pessundat, ira pœnitentia sua virtute sursum in sublime vsq; ad cœleste regnū euehit, & quo nihil est sublimius, deo coniungit. Hinc est quod saluator in euangelio ait: Pœnitentiam agite, appropinquabit enim regnum cœlorū. Hoc regnum domus est illa, ad quam ouis a grege suo aberrans cum inuenta fuerit, humeris repositatur pastoris, & fit gaudium in cœlo super vno peccatore pœnitentiam agente magis quam supra nonagitanouem iustis, qui non indigent pœnitentia. Denique pœnitenti in cruce latroni, Christumque confitenti, ad eode respōsum est: Hodie mecum eris in paradiso. Et in Apocalypsi beati dicuntur, qui lauāt stolas suas in sanguine agni, vt sit potestas eorum in ligno vitæ, & per portas intrent ciuitatem. Beati sunt qui peccatorum maculas lauant, sed eas in sanguine agni lauari oportet, quia pœnitentia nihil iquaret, si Christi passio sub maledictio venundatos non redemisset. Lauantur itaque in sanguine agni, qui in Christum credentes, eius misericordiam pœnitendo & sperando implorant, & eodem miserante, bonum quod cupiunt, consequuntur. Neque enim nisi fideles forent, quos peccasse pœnitet, per portam, id est, per ipsum qui ait, Ego sum ostium ouium, ciuitatem illam, patriam beatorum perpetuam atque perennem, ingredi potuissent. Quanta conferat nobis pœnitentia diximus, nunc qualis esse debeat, vt ea conferantur, dicemus.

Qualem oportet esse pœnitentiam. Ca. XII

Matth. 21.

EX arbitrii libertate proficiscatur oportet, quicquid operis vel pœnam meretur, vel præmium. Pœnitentia igitur nisi voluntaria fuerit, dei aduersus peccatorem iram placare non poterit. Libertas ista in illa duorum filiorum parabola manifesto apparet, qui a patre iussi vt vineam cultum irent, alter negauit se iturum, & pœnitentia motus, iussit. alter iubentiquidem assensit, sed mutato proposito ire noluit. Par